

Dictamen en relació amb la consulta formulada un Col·legi d'advocats sobre la comunicació als familiars d'un advocat difunt de les claus d'accés d'un compte de correu electrònic facilitat pel Col·legi a l'advocat.

Es presenta davant l'Agència Catalana de Protecció de Dades un escrit d'un Col·legi d'advocats en el que es demana que l'Agència emeti un dictamen per valorar si la comunicació als seus familiars de les claus d'accés d'un compte de correu electrònic facilitat pel Col·legi a un advocat que en l'actualitat és difunt, pot suposar una vulneració de la legislació sobre protecció de dades.

Per al cas que no hi hagi impediment legal, sol·licita que s'indiquin les condicions en què s'haurien de facilitar les claus d'accés i en concret, si cal esperar a què existeixi la declaració d'hereus o si es poden comunicar a altres persones com ara els socis professionals del difunt.

Analitzada la consulta, que s'acompanya d'una còpia de la sol·licitud d'accés al correu electrònic i de la demanda de declaració d'hereus., i vist l'informe de l'Assessoria Jurídica emeto el següent dictamen:

I

(...)

II

A la vista del que s'ha exposat, l'objecte de la consulta formulada rau en determinar si els familiars d'un advocat difunt tenen dret a obtenir del Col·legi d'advocats l'usuari i la contrasenya per tal d'accedir al compte de correu que el Col·legi havia facilitat al difunt. Igualment es planteja si altres persones com ara els socis de despatx del difunt podrien tenir-hi accés. Caldrà respondre la consulta doncs, tenint en compte que el difunt desplejava la seva activitat en un despatx juntament amb altres socis.

Per la informació de que disposem, el Col·legi facilita gratuïtament als col·legiats que ho sol·liciten, fins a tres adreces de correu electrònic corresponents a sengles comptes de correu allotjats als servidors del Col·legi. És a un d'aquests comptes de correu al que es refereix la consulta.

El primer que cal assenyalar és que resulta clar que els correus que poden figurar a la bústia del difunt poden contenir dades de caràcter personal i per tant resultaria d'aplicació la normativa de protecció de dades. Tal com s'apunta a la consulta, als correus hi poden aparèixer dades no només de la persona titular del compte de correu, difunta, sinó també de terceres persones receptors o remitents de correus electrònics. Convé recordar aquí que, d'acord amb l'article 3.a) de la Llei orgànica 15/1999, de 13 de desembre, de protecció de dades de caràcter personal (LOPD), s'entén per dada personal "*qualsevol informació relativa a persones físiques identificades o identificables*".

Per la informació de què disposem no ens consta si es tracta d'una bústia emprada exclusivament per finalitats professionals, o per finalitats personals, per la qual cosa, atès que la

normativa d'ús d'aquest compte de correu no imposa un determinat ús del mateix, caldrà pressuposar que pot contenir informació que pot afectar tant la vida personal del difunt com la seva vida professional. Per això, caldrà tenir en compte a més, que en la mesura que es tracta d'informació que pot haver estat facilitada per eventuais clients de l'advocat, estarà protegida per la confidencialitat inherent a la relació entre un advocat i els seus clients.

Per tant, tot i que d'acord amb l'article 2.4 del Reglament de desplegament de la LOPD (RLOPD), aprovat pel R. Decret 1720/2007, de 21 de desembre, la normativa de protecció de dades no resulta d'aplicació respecte de les dades de les persones difuntes, sí que resulta aplicable a les dades de terceres persones que puguin aparèixer en aquests correus.

Cal veure doncs, a la vista de les circumstàncies concurrents, quina solució permet en millor mesura garantir els drets dels familiars i, especialment, els hereus, sense afectar però altres drets o interessos que hagin de prevaldre.

III

La utilització d'un sistema d'usuari i contrasenya personal per accedir a la informació del correu electrònic constitueix una garantia per a la confidencialitat de la informació i per tant, tal com apunta el Col·legi en la seva consulta, cal vetllar per a que només hi tingui accés el titular del compte de correu o aquelles altres persones que hi estiguin legitimades, per tal d'evitar-ne una utilització inadequada (SSAN de 23 de març i 25 de maig de 2006). Constitueix doncs una mesura de seguretat que permet garantir que només la persona titular del compte pot accedir-hi.

Ara bé, un cop produïda la mort del titular del compte cal determinar els drets que les persones afectades poden tenir sobre aquella informació.

Pel que fa al destí de les dades que figuren en el compte de correu, en definitiva, les persones que hi poden tenir accés, cal assenyalar que per la informació que es disposa en el moment de respondre aquesta consulta, no sembla que el difunt hagués disposat res al respecte, i tampoc sembla que les condicions d'ús del servei establertes pel Col·legi en facilitar el compte de correu prevegin res al respecte de la qüestió plantejada.

En el cas que s'hagués previst el destí de la informació caldria complir, en principi, les previsions establertes.

Per la informació de què disposem, i a diferència d'altres entitats que ofereixen serveis similars consistents en facilitar de forma gratuïta un compte de correu (que preveuen, per exemple, en uns casos la possibilitat de facilitar les claus d'accés als hereus i en d'altres la impossibilitat que ningú pugui accedir a aquella informació després de la mort del seu titular), les condicions del servei tampoc contenen cap previsió sobre el destí de la informació en cas de mort del seu titular.

Cal tenir en compte també que en les condicions de contractació del servei a què hem pogut tenir accés no hi apareix cap clàusula relativa al període de temps en què el servidor mantindrà emmagatzemada la informació, tot i que hi apareix una limitació de la capacitat de la capacitat (300 MB a la bústia i 50 MB al Webdisc) i una clàusula que preveu la baixa automàtica del compte als 12 mesos de no-utilització del mateix o al causar baixa del Col·legi.

Convé per això aprofitar per recordar que podria ser positiu que les condicions de contractació del servei facilitat del Col·legi incorporin alguna previsió al respecte per tal de donar solució a futurs supòsits en què aparegui aquest conflicte.

En la informació sobre terceres persones que pot figurar en els correus electrònics inclosos dins el compte de correu, hi pot haver informació que formi part de la vida personal del difunt, i que com la resta de béns, drets i informacions que estiguin en poder del causant poden passar a estar a disposició dels hereus, tal com es desprèn de l'article 659 CC., atès que els hereus succeeixen el difunt pel sol fet de la seva mort en tots els seus drets i obligacions (661 CC). Per accedir a aquesta informació serà necessari però que s'acrediti documentalment la condició d'hereu (SAN 13 d'abril de 2004).

No obstant això, tal com s'ha apuntat, en el cas que ens ocupa concorre una particularitat derivada del fet que la informació que pot haver-hi en els correus, pot incloure informacions derivades de la relació professional entre l'advocat i els seus clients. I sobre aquesta informació cal recordar que el secret professional de l'advocat pel que fa a les informacions que li facilita el seu client, constitueix la pedra angular en què es basa la relació client-advocat. En aquest sentit, l'article 542.3 de la Llei orgànica 6/1985, d'u de juliol, del poder judicial, estableix que *"Los abogados deberán guardar secreto de todos los hechos o noticias de que conozcan por razón de cualquiera de las modalidades de su actuación profesional, no pudiendo ser obligados a declarar sobre los mismos"*. En el mateix sentit es pronuncia l'article 32 de l'Estatut general de l'advocacia, aprovat pel Reial Decret 658/2001, de 22 de juny.

Això comporta que, des del punt de vista de la protecció de dades, i pel que fa a la informació emparada pel secret professional inherent a l'activitat del difunt, en aquells supòsits en què després de la mort d'un dels advocats del despatx, l'activitat del despatx professional es segueixi desenvolupant per la resta d'integrants del mateix, la solució que pot oferir més garanties des del punt de vista de la confidencialitat és que siguin aquests, igualment vinculats pel deure de secret professional, els que hagin de fer-se càrrec de la informació relativa als assumptes professionals responsabilitat de l'advocat difunt. Això, és clar, llevat que el mateix difunt hagi establert una altra forma de procedir que garanteixi igualment aquest secret.

L'article 12 de la Llei 2/2007, de 15 de març de societats professionals estableix la intransmissibilitat de la condició de soci professional, llevat que els socis ho acordin per unanimitat o, si ho preveuen els estatuts, per majoria d'aquests.

A més, respecte les transmissions mortis causa de les participacions, l'article 15 de la mateixa llei estableix que es pot excloure la transmissió mortis causa de la participació en la societat si els socis ho acorden per unanimitat o si els estatuts de la societat preveuen que es pot decidir per majoria d'aquests. Tenint en compte aquestes previsions i atès que, per tant, no es pot pressuposar que els hereus passin a tenir la condició de socis professionals del despatx professional on prestava serveis, convé preveure mesures per garantir la confidencialitat de les informacions que formen part de la relació client-advocat.

Ens trobaríem doncs davant un supòsit en què pot entrar el conflicte el dret dels hereus a rebre tots els béns i drets del causant (659 CC) i per altra banda el dret dels clients de l'advocat difunt a la confidencialitat de les informacions que havien facilitat a aquest emparades pel secret professional.

A manca d'altres previsions establertes pel causant, i a la vista que sembla que pot haver-hi diferents parts implicades, sembla que una possible solució a aquest problema podria sorgir de l'acord de voluntats entre les parts implicades (hereus per una banda i socis professionals de l'altra) per tal que un advocat designat per les mateixes parts de comú acord, o per part del Col·legi, efectués una separació de la informació del compte de correu relativa a aspectes personals als quals haurien de tenir accés els hereus, incloent aquí també els aspectes

patrimonials a efectes de determinar l'herència (SAN 9 de juliol de 2007), d'aquella altra que, per situar-se dins la relació advocat-client ha de passar als socis professionals que continuïn l'activitat del despatx, per tal de preservar el secret professional.

En qualsevol cas, la persona encarregada de dur a terme aquestes operacions de separació convindria que subscrigui un compromís de confidencialitat i de no-utilització de la mateixa amb altres finalitats, respecte a tota la informació a la qual tingui accés amb motiu d'aquesta participació.

En el cas que no resulti possible arribar a aquest acord entre les parts implicades, per tal de garantir la plena disponibilitat de la informació relativa a terceres persones per part dels seus titulars, convindria establir els procediments tècnics necessaris per tal que els correus rebuts des de l'última data d'accés al servidor de correu siguin retornats als seus remitents amb indicació de la no recepció per part del destinatari. Així, un cop coneguda aquesta circumstància pels tercers titulars de la informació podrien lliurement decidir si la fan arribar als hereus o algun altre dels socis del despatx.

D'acord amb les consideracions fetes en aquests fonaments jurídics en relació amb la consulta plantejada en relació amb la comunicació als seus familiars de les claus d'accés d'un compte de correu electrònic facilitat pel Col·legi a un advocat que en l'actualitat és difunt, es fan les següents,

Conclusions

El compte de correu a què es refereix la consulta pot contenir informacions personals relatives a la persona titular del mateix, en aquest cas difunta, com també de terceres persones, essent per tant d'aplicació la normativa de protecció de dades personals.

A manca de cap previsió sobre el destí de les dades en cas de mort del titular, es recomana que les persones implicades, de comú acord, o el mateix Col·legi professional, designin una persona, sotmesa al secret professional i sota un compromís de confidencialitat, per tal que separi la informació que forma part de l'activitat professional del difunt, que hauria de ser lliurada als socis despatx i la resta de la informació que ha de ser lliurada als hereus. Cas que això no sigui possible, es recomana retornar a les persones remitents els correus rebuts des del darrer accés al compte de correu.